

สรุป

คำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๑๒๐-๕๑๒๒/๒๕๖๒ พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด ผู้ร้อง

สถาบัน ท. กับพวก

ผู้คัดค้าน

ความผิดต่อพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๕๒ มาตรา ๕๑

แม้เงินที่ฝากจะสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้รับฝากคือธนาคารผู้คัดค้านที่ ๒ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๗๒ แต่เงินที่ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้คัดค้านที่ ๒ ดังกล่าวนั้นหมายถึงเงินตราที่นำเข้าฝาก เมื่อเงินจำนวนดังกล่าวเป็นเงินจำนวนเดียวกับที่เป็นของผู้คัดค้านที่ ๑ ที่ถูกถอนออกมาและนำไปฝากโดยผิดวัตถุประสงค์ การที่ผู้คัดค้านที่ ๑ ฝากเงินไว้กับธนาคารไม่ว่าธนาคารใดก็ตามสิทธิของผู้คัดค้านที่ ๑ ย่อมมีอยู่ตลอดเวลาที่ฝากเงินในการที่จะถอนเงินฝากนั้นได้ โดยธนาคารผู้รับฝากต้องคืนให้แก่ผู้คัดค้านที่ ๑ เต็มจำนวนที่ฝาก ส่วนดอกเบี้ยจะกำหนดอย่างไรย่อมเป็นไปตามที่มีหลักเกณฑ์กำหนดและตกลงกันระหว่างผู้ฝากกับผู้รับฝาก การกระทำใด ๆ ที่เป็นผลให้สิทธิของผู้คัดค้านที่ ๑ หดสิ้นไปย่อมเป็นการไม่ชอบและผู้คัดค้านที่ ๑ มีสิทธิที่จะได้รับเงินจำนวนที่เสียหายไปตามสิทธิอันคืน เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าเงินของผู้คัดค้านที่ ๑ ถูกถอนออกมาจากบัญชีธนาคาร เมื่อธนาคารนั้นบันทึกการรายการว่ามีการเบิกถอนออกไปย่อมทำให้สิทธิของผู้คัดค้านที่ ๑ ที่จะเรียกให้ธนาคารผู้รับฝากคืนเงินจำนวนนั้นพร้อมดอกเบี้ยตามที่ตกลงกันไว้หมดสิ้นไปจากบัญชีนั้น เมื่อเบิกถอนออกมาแล้วมีการนำเข้าฝากที่ธนาคารผู้คัดค้านที่ ๒ โดยมีชอบ ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของผู้คัดค้านที่ ๑ ผู้คัดค้านที่ ๑ ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับชดใช้คืนเพราะเหตุที่เกิดจากการกระทำอันไม่ชอบนั้น แม้เงินดังกล่าวจะไปตกเป็นสิทธิของผู้ใดหรือถูกเปลี่ยนเป็นทรัพย์สินใดก็ตามย่อมต้องถูกติดตามเอาคืนให้แก่ผู้คัดค้านที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิที่แท้จริงจนครบจำนวน ทรัพย์สินต่าง ๆ เหล่านั้นจึงไม่ตกเป็นของแผ่นดินและต้องถูกดำเนินการเพื่อให้ได้เงินมาคืนแก่ผู้คัดค้านที่ ๑ จนครบจำนวน เมื่อเงินจำนวนนี้ผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นผู้เสียหายในคดีอาญาที่มีสิทธิติดตามและเอาคืนซึ่งเงินของตนจากนางสาว อ. กับพวก ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๓๖ และเป็นเงินจำนวนเดียวกับที่ผู้คัดค้านที่ ๒ อ้างว่าตนมีสิทธิในฐานะผู้รับฝาก แต่ไม่ว่ากรณีจะเป็นอย่างไรก็ตามหากเป็นการรับฝากโดยชอบ ผู้รับฝากก็ยังคงมีหน้าที่ต้องคืนแก่ผู้มีสิทธิโดยชอบที่แท้จริง เมื่อผู้คัดค้านที่ ๑ ยื่นคำคัดค้านเข้ามาในคดีนี้แล้ว ซึ่งเมื่อต้องคืนแก่ผู้คัดค้านที่ ๑ แล้วย่อมไม่มีเงินใดที่จะนำมาคืนแก่ผู้คัดค้านที่ ๒ ตามที่ผู้คัดค้านที่ ๒ ฎีกาได้

ทรัพย์สินรายการที่ ๔๒ เป็นทรัพย์สินที่ผู้คัดค้านที่ ๗ นำเงินที่รับโอนมาจากเงินที่ผู้คัดค้านที่ ๗ และนางสาว อ. กับพวกได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐาน ตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๕๒ มาตรา ๓ (๕) (๑๘) มาซื้อ แม้จะมีการจำหน่าย จ่าย โอน หรือเปลี่ยนสภาพไปกี่ครั้งและไม่ว่าจะอยู่ในความครอบครองของบุคคลใด โอนไปเป็นของบุคคลใด หรือปรากฏหลักฐานทางทะเบียนว่าเป็นของบุคคลใด ก็ถือว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ผู้คัดค้านที่ ๘ ผู้รับโอนมีหน้าที่ต้องพิสูจน์ให้เห็นว่าเป็นผู้ที่ได้ทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน ตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๕๒ มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง (๒) ราคาตามสัญญาขายฝากเป็นราคาที่คู่สัญญาสามารถตกลงกันได้ ซึ่งราคาที่ขายฝาก

รวมทั้งกำหนดเวลาได้มีส่วนสัมพันธ์กับการกำหนดสินไถ่ หากกำหนดราคาขายฝากสูงย่อมทำให้จำนวนสินไถ่ ซึ่งรวมประโยชน์ตอบแทนที่ผู้รับซื้อฝากจะได้รับเมื่อครบกำหนดไถ่นั้นสูงตามไปด้วย การตกลงราคาดังกล่าว แม้ต่ำกว่าราคาตลาดหรือราคาที่เป็นจริงของทรัพย์สินที่ขายฝาก ก็เป็นปกติวิสัยที่คู่สัญญาขายฝากหลายรายปฏิบัติ เช่นนี้ เพราะผู้ขายฝากอาจต้องการได้เงินจำนวนไม่มากในเวลารวดเร็วมาใช้จ่าย จึงยอมขายฝากในราคาต่ำกว่าความเป็นจริงเพื่อไม่ให้เกิดภาระแก่ตนเองเมื่อถอนการขายฝากมากเกินไปจนความจำเป็น การขายฝากในราคาต่ำ จึงไม่เป็นข้อพิรุณว่าผู้คัดค้านที่ ๙ ไม่สุจริต

คดีทั้งสามสำนวนนี้ ศาลชั้นต้นพิจารณาและพิพากษารวมกัน โดยให้เรียกผู้ร้องทั้งสามสำนวนว่า “ผู้ร้อง” ผู้คัดค้านที่ ๑ ที่ ๓ และที่ ๒ ในสำนวนที่ ๑ ถึงที่ ๓ ตามลำดับว่า “ผู้คัดค้านที่ ๑” ผู้คัดค้านที่ ๒ ที่ ๔ และที่ ๓ ในสำนวนที่ ๑ ถึงที่ ๓ ตามลำดับว่า “ผู้คัดค้านที่ ๒” ผู้คัดค้านที่ ๓ ที่ ๕ และที่ ๔ ในสำนวนที่ ๑ ถึงที่ ๓ ตามลำดับว่า “ผู้คัดค้านที่ ๓” ผู้คัดค้านที่ ๔ ในสำนวนที่ ๑ ว่า “ผู้คัดค้านที่ ๔” ผู้คัดค้านที่ ๕ เฉพาะทรัพย์สิน รายการที่ ๕๖ ในสำนวนที่ ๑ ว่า “ผู้คัดค้านที่ ๕” ผู้คัดค้านที่ ๖ ในสำนวนที่ ๑ ว่า “ผู้คัดค้านที่ ๖” ผู้คัดค้านที่ ๗ ที่ ๒ และที่ ๕ ในสำนวนที่ ๑ ถึงที่ ๓ ตามลำดับว่า “ผู้คัดค้านที่ ๗” ผู้คัดค้านที่ ๘ และที่ ๖ ในสำนวนที่ ๑ และที่ ๓ ตามลำดับว่า “ผู้คัดค้านที่ ๘” ผู้คัดค้านที่ ๙ ในสำนวนที่ ๑ ว่า “ผู้คัดค้านที่ ๙” และผู้คัดค้านที่ ๑๐ ที่ ๑ และที่ ๑ ในสำนวนที่ ๑ ถึงที่ ๓ ตามลำดับว่า “ผู้คัดค้านที่ ๑๐”

ผู้ร้องทั้งสามสำนวนยื่นคำร้องและแก้ไขคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินรวม ๑๐๘ รายการ พร้อม ดอกผลตกเป็นของแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑

ศาลชั้นต้นนัดไต่สวนและประกาศตามกฎหมายแล้ว

ผู้คัดค้านที่ ๑ , ๒ , ๓ , ๖ , ๗ , ๘ , ๙ , ๑๐ ยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ผู้คัดค้านที่ ๔ ยื่นคำคัดค้าน ขอให้ยกคำร้องหรือให้ผู้คัดค้านที่ ๔ ได้รับชำระหนี้จำนวนก่อนทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ผู้คัดค้านที่ ๕ ยื่นคำคัดค้านและแก้ไขคำคัดค้านขอให้คืนคำพิพากษาหรือคำสั่งให้คืนเงินจากการขายทอดตลาดทรัพย์สิน รายการที่ ๕๖ ตามสำเนาบัญชีรายการทรัพย์สินในสำนวนคดีหมายเลขดำที่ พ.๒๖/๒๕๕๘

ระหว่างพิจารณา ผู้คัดค้านที่ ๕ ยื่นคำร้องขอถอนคำคัดค้าน ศาลชั้นต้นอนุญาต จำหน่ายคดีเฉพาะ ผู้คัดค้านที่ ๕

ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ทรัพย์สินพร้อมดอกผลตามสำเนาบัญชีรายการทรัพย์สิน ในสำนวนคดี หมายเลขดำที่ พ.๒๖/๒๕๕๘ พ.๔๓/๒๕๕๘ และ พ.๖๐/๒๕๕๘ ของศาลชั้นต้น ตกเป็นของแผ่นดิน ตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง ยกเว้นทรัพย์สิน รายการที่ ๙ ที่ ๑๒ ที่ ๒๔ ถึงที่ ๒๖ และที่ ๓๕ ตามสำเนาบัญชีรายการทรัพย์สินในสำนวนคดีหมายเลขดำที่ พ.๒๖/๒๕๕๘ ของศาลชั้นต้น รายการที่ ๑๑ ถึงที่ ๑๔ และที่ ๑๙ ตามสำเนาบัญชีรายการทรัพย์สินในสำนวน คดีหมายเลขดำที่ พ.๔๓/๒๕๕๘ ของศาลชั้นต้น ให้คืนแก่ผู้คัดค้านที่ ๒ รายการที่ ๔๒ ตามสำเนาบัญชีรายการ ทรัพย์สินในสำนวนคดีหมายเลขดำที่ พ.๒๖/๒๕๕๘ ของศาลชั้นต้น ให้คืนแก่ผู้คัดค้านที่ ๙ ส่วนรายการที่ ๕๑ และที่ ๕๒ ตามสำเนาบัญชีรายการทรัพย์สินในสำนวนคดีหมายเลขดำที่ พ.๒๖/๒๕๕๘ ของศาลชั้นต้น ให้นำออกขายทอดตลาดโดยปลอดจำนอง นำเงินที่ได้ชำระให้แก่ผู้คัดค้านที่ ๔ จำนวน ๗๐,๔๒๘.๐๕ บาท

กองกฎหมาย
LEGAL AFFAIRS BUREAU

พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗ ต่อปี ของต้นเงิน ๖๖,๕๐๐ บาท นับถัดจากวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๘ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ส่วนที่เหลือ (หากมี) ให้ตกเป็นของแผ่นดินกึ่งหนึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑ วรรคสอง คำขออื่นให้ยก ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

ผู้ร้อง ผู้คัดค้านที่ ๑ ที่ ๓ ที่ ๗ และที่ ๘ อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับ ให้ยกคำร้องของผู้ร้อง และคืนทรัพย์สินทั้งหมด รวม ๑๐๘ รายการ พร้อมดอกผลแก่ผู้คัดค้านที่ ๑ เฉพาะทรัพย์สินรายการที่ ๔๒ ให้นำออกขายทอดตลาด นำเงินที่ได้ชำระหนี้ให้แก่ผู้คัดค้านที่ ๙ จำนวน ๒๙,๔๗๐,๐๐๐ บาท เงินที่เหลือ (หากมี) ให้คืนแก่ผู้คัดค้านที่ ๑ ส่วนทรัพย์สินรายการที่ ๕๑ และที่ ๕๒ ให้นำออกขายทอดตลาดโดยปลอดจำนอง นำเงินที่ได้ชำระให้แก่ผู้คัดค้านที่ ๔ จำนวน ๗๐,๔๒๘.๐๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗ ต่อปี ของต้นเงิน ๖๖,๕๐๐ บาท นับถัดจากวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๘ เป็นต้นไปจนกว่าผู้คัดค้านที่ ๔ จะได้รับชำระเสร็จ เงินที่เหลือ (หากมี) ให้คืนแก่ผู้คัดค้านที่ ๑ ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ

ผู้ร้อง ผู้คัดค้านที่ ๒ ที่ ๘ และที่ ๙ ฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยแล้ว ข้อเท็จจริงที่รับฟังเป็นยุติตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ว่า ผู้คัดค้านที่ ๑ ผักเงินไว้ที่ธนาคารผู้คัดค้านที่ ๒ และที่ ๓ ธนาคารออมสิน และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) หลายบัญชี แต่ถูกเบิกถอนและนำไปใช้โดยไม่ถูกต้อง ไม่ตรงตามเจตนาของผู้คัดค้านที่ ๑ รวมประมาณกว่า ๑,๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผู้คัดค้านที่ ๑ ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแล้ว ผู้ร้องคดีนี้เป็นโจทก์ฟ้องผู้คัดค้านที่ ๗ ที่ ๘ ที่ ๑๐ และนางสาวอำพร กับพวก เป็นจำเลยในคดีอาญาข้อหาร่วมกันลักทรัพย์ ปลอมและใช้เอกสารสิทธิปลอม เป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์สินใด เบียดบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตน หรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นเสีย เป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต พร้อมมีคำขอให้จำเลยทั้งหมดร่วมกันชดใช้เงินที่ได้ไปจากการกระทำผิดตามฟ้องแก่ผู้คัดค้านที่ ๑ ตามคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ.๑๙๙๒/๒๕๕๘ และ อ.๖๔๙๙/๒๕๕๘ ของศาลจังหวัดมีนบุรี ผลการตรวจสอบของคณะกรรมการธุรกรรมมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้คัดค้านที่ ๑๐ และนางสาวอำพร กับพวก มีพฤติการณ์เกี่ยวกับการกระทำผิดและได้ไปซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด โดยปรากฏหลักฐานว่าเงินของผู้คัดค้านที่ ๑ ที่สูญหายทั้งหมดโอนผ่านบัญชีของผู้คัดค้านที่ ๗ และที่ ๑๐ ทั้งที่ผู้คัดค้านทั้งสองไม่ได้เป็นพนักงานของผู้คัดค้านที่ ๑ และเห็นว่ามิพยานหลักฐานเชื่อได้ว่าทรัพย์สินรวม ๑๐๘ รายการ เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดของผู้คัดค้านที่ ๑๐ และนางสาวอำพร กับพวก ฐานความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ความผิดเกี่ยวกับการลักทรัพย์หรือยักยอกตามประมวลกฎหมายอาญามีลักษณะเป็นปกติธุระจึงมีมติให้เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินส่งเรื่องให้ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินรวม ๑๐๘ รายการ ตามสำเนาบัญชีรายการทรัพย์สินในสำนวนคดีหมายเลขดำที่ พ.๒๖/๒๕๕๘ พ.๔๓/๒๕๕๘ และ พ.๖๐/๒๕๕๘ ของศาลชั้นต้น พร้อมดอกผลเป็นของแผ่นดิน ต่อมาได้ขายทอดตลาดทรัพย์สินบางรายการในสำนวน

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านที่ ๒ ที่ฎีกาเฉพาะทรัพย์สินรายการที่ ๙ ที่ ๑๒ ที่ ๒๔ ถึงที่ ๒๖ และที่ ๓๕ ตามสำเนาบัญชีรายการทรัพย์สินในสำนวนคดีหมายเลขดำที่ พ.๒๖/๒๕๕๘ ของศาลชั้นต้น

และรายการที่ ๑๑ ถึงที่ ๑๔ และที่ ๑๙ ตามสำเนาบัญชีรายการทรัพย์สินในสำนวนคดีหมายเลขดำที่ พ.๔๓/๒๕๕๘ ของศาลชั้นต้น ว่าสมควรสั่งคืนแก่ผู้คัดค้านที่ ๒ ตามที่ฎีกาหรือไม่

ผู้คัดค้านที่ ๒ ฎีกาว่า เมื่อมีผู้นำเงินมาฝากที่ธนาคารผู้คัดค้านที่ ๒ แล้ว เงินนั้นตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้คัดค้านที่ ๒ เมื่อมีผู้เบิกถอนเงินนั้นไปและมีเหตุให้ยื่นคำร้องเป็นคดีนี้ เงินที่เบิกถอนไปดังกล่าวต้องคืนให้แก่ผู้คัดค้านที่ ๒ ซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์และได้รับความเสียหายนั้น เห็นว่า ทรัพย์สินตามรายการที่ผู้คัดค้านที่ ๒ ฎีกานั้น เป็นกรณีสืบเนื่องจากนางสาวอำพร ถอนเงินจากบัญชีของผู้คัดค้านที่ ๑ ไปแล้วไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้คัดค้านที่ ๑ โดยถอนจากบัญชีเงินฝากของผู้คัดค้านที่ ๑ ที่ฝากไว้ที่ธนาคารผู้คัดค้านที่ ๒ สาขาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และที่ฝากไว้ที่ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขานิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง โดยขออนุมัติว่าจะนำไปฝากที่ธนาคารผู้คัดค้านที่ ๒ สาขาบิกซีศรีนครินทร์ ที่ผู้คัดค้านที่ ๑๐ เป็นผู้จัดการสาขา เพราะจะได้รับดอกเบี้ยในอัตราที่สูงกว่า ผู้คัดค้านที่ ๑ จึงอนุมัติ เมื่อนางสาวอำพร ถอนเงินฝากของผู้คัดค้านที่ ๑ ดังกล่าวแล้ว ได้นำสมุดบัญชีเงินฝากของธนาคารผู้คัดค้านที่ ๒ สาขาบิกซีศรีนครินทร์ บัญชีเลขที่ ๒๒๖-๑-๒๖๕๔๓-๙ มาแสดงต่อผู้คัดค้านที่ ๑ ว่าเป็นบัญชีที่นำเงินดังกล่าวฝากเข้าบัญชีไว้แล้ว ซึ่งต่อมาผู้คัดค้านที่ ๑ พบข้อพิรุธที่หน้าเล่มของสมุดบัญชีดังกล่าวว่า ชื่อบัญชี “สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง” มีร่องรอยชุลบ เมื่อตรวจสอบแล้วเป็นบัญชีเงินฝากในชื่อผู้คัดค้านที่ ๑๐ ที่ปิดบัญชีมานานแล้ว แต่มีการชุลบแก้ไขให้เป็นชื่อผู้คัดค้านที่ ๑ และนำมาปลอมรายการเคลื่อนไหวในสมุดบัญชีเงินฝากโดยไม่มีการฝากเงินเข้าบัญชีจริง เมื่อผู้คัดค้านที่ ๒ ตรวจสอบแล้วพบว่าเงินของผู้คัดค้านที่ ๑ ที่นางสาวอำพรขออนุมัติถอนมาจากสองบัญชีข้างต้นนั้นทำเป็นแคชเชียร์เช็คส่งจ่ายผู้คัดค้านที่ ๑ ที่ในขณะที่ขออนุมัติระงับวัตถุประสงค์ที่เบิกถอนเพื่อนำไปฝากยังธนาคารผู้คัดค้านที่ ๒ ที่สาขาสุรินทร์ แต่ไม่ได้มีการนำเข้าฝากที่สาขาดังกล่าว กลับนำไปฝากที่ธนาคารผู้คัดค้านที่ ๒ สาขาดีอเนิว ถนนแจ้งวัฒนะ ในบัญชีชื่อของนายพูนศักดิ์ จากนั้นมีการโอนเงินไปยังบุคคลต่าง ๆ แม้เงินที่ฝากจะสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้รับฝากคือธนาคารผู้คัดค้านที่ ๒ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๗๒ ดังที่ผู้คัดค้านที่ ๒ ฎีกา แต่เงินที่ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้คัดค้านที่ ๒ ดังกล่าวนั้นหมายถึงเงินตราที่นำเข้าฝาก แต่เมื่อเงินจำนวนดังกล่าวเป็นเงินจำนวนเดียวกับที่เป็นของผู้คัดค้านที่ ๑ ที่ถูกถอนออกมาและนำไปฝากโดยผิดวัตถุประสงค์การที่ผู้คัดค้านที่ ๑ ฝากเงินไว้กับธนาคารไม่ว่าธนาคารใดก็ตามสิทธิของผู้คัดค้านที่ ๑ ย่อมมีอยู่ตลอดเวลาที่ฝากเงินในการที่จะถอนเงินฝากนั้นได้ โดยธนาคารผู้รับฝากต้องคืนให้แก่ผู้คัดค้านที่ ๑ เต็มจำนวนที่ฝาก ส่วนดอกเบี้ยจะกำหนดอย่างไรย่อมเป็นไปตามที่มีหลักเกณฑ์กำหนดและตกลงกันระหว่างผู้ฝากกับผู้รับฝาก การกระทำใด ๆ ที่เป็นผลให้สิทธิของผู้คัดค้านที่ ๑ หดสิ้นไปย่อมเป็นการไม่ชอบและผู้คัดค้านที่ ๑ มีสิทธิที่จะได้รับเงินจำนวนที่เสียหายไปตามสิทธิที่คืน การที่ธุรกรรมทางการเงินที่นางสาวอำพรถอนเงินแล้วทำเป็นแคชเชียร์เช็คระบุชื่อผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นผู้รับเงิน แต่เมื่อนำเข้าฝากกลับนำเข้าฝากในบัญชีชื่อของบุคคลอื่นโดยไม่ปรากฏเหตุที่จะอ้างโดยชอบอย่างไร บุคคลอื่นผู้มีชื่อเป็นเจ้าของบัญชีเงินฝากตามจำนวนที่เบิกถอนมาจากบัญชีของผู้คัดค้านที่ ๑ โดยไม่ชอบดังกล่าวย่อมไม่อาจอ้างสิทธิได้ ผู้ที่ดำเนินการโดยไม่ชอบทั้งหมดย่อมต้องรับผิดชอบผู้คัดค้านที่ ๑ ซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่แท้จริงในเงินจำนวนนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏตามทางนำสืบของผู้ร้องและผู้คัดค้านที่ ๒ เองว่า เงินของผู้คัดค้านที่ ๑ ถูกถอนออกมาจากบัญชีธนาคาร เมื่อธนาคารนั้นบันทึกรายการว่ามีการเบิกถอนออกไปย่อมทำให้สิทธิของผู้คัดค้านที่ ๑ ที่จะเรียกให้ธนาคารผู้รับฝากคืนเงินจำนวนนั้นพร้อมดอกเบี้ยตามที่ตกลงกันไว้ให้แก่ผู้คัดค้านที่ ๑ หดสิ้นไปจากบัญชีนั้น เมื่อเบิกถอนออกมาแล้ว

นำเข้าฝากที่ธนาคารผู้คัดค้านที่ ๒ โดยมีชอบ ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของผู้คัดค้านที่ ๑ ผู้คัดค้านที่ ๑ ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับชดใช้คืนเพราะเหตุที่เกิดจากการกระทำอันไม่ชอบนั้น เมื่อเงินจำนวนนี้ผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นผู้เสียหายในคดีอาญาที่มีสิทธิติดตามและเอาคืนซึ่งเงินของตนจากนางสาวอำพรกับพวก ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๓๖ และเป็นเงินจำนวนเดียวกับที่ผู้คัดค้านที่ ๒ อ้างว่าตนมีสิทธิในฐานะผู้รับฝาก แต่ไม่ว่ากรณีจะเป็นอย่างไรก็ตามหากเป็นการรับฝากโดยชอบ ผู้รับฝากก็ยังคงมีหน้าที่ต้องคืนแก่ผู้มีสิทธิโดยชอบที่แท้จริง เมื่อผู้คัดค้านที่ ๑ ยื่นคำคัดค้านเข้ามาในคดีนี้แล้ว ซึ่งเมื่อต้องคืนแก่ผู้คัดค้านที่ ๑ แล้วย่อมไม่มีเงินใดที่จะนำมาคืนแก่ผู้คัดค้านที่ ๒ ตามที่ผู้คัดค้านที่ ๒ ฎีกาได้ และเมื่อเงินของผู้คัดค้านที่ ๑ ที่เสียหายไปทั้งหมดถูกผู้คัดค้านอื่นกับพวกเอาไปด้วยการกระทำอันมิชอบ และมีการถ่ายโอนหรือนำไปดำเนินการอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นการนำไปซื้อทรัพย์สินต่าง ๆ หรือโอนไปให้แก่บุคคลอื่น ทรัพย์สินต่าง ๆ เหล่านั้นจึงไม่ตกเป็นของแผ่นดินและต้องถูกดำเนินการเพื่อให้ได้เงินมาคืนแก่ผู้คัดค้านที่ ๑ จนครบจำนวน และเมื่อต้องนำมาคืนแก่ผู้คัดค้านที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้เสียหายที่แท้จริงแล้ว ย่อมไม่มีทรัพย์สินใดที่จะต้องคืนให้แก่บุคคลอื่นใดที่มีชื่อเป็นผู้รับทรัพย์สินเดียวกันนี้โอนผ่านในนามของแต่ละคนนั้นได้อีก กรณีของผู้คัดค้านที่ ๒ เป็นกรณีที่มีผู้นำเงินของผู้คัดค้านที่ ๑ ไปโดยมิชอบแล้วนำมาเข้าฝากที่ธนาคารของผู้คัดค้านที่ ๒ และมีการจำหน่ายจ่ายโอนเปลี่ยนเป็นทรัพย์สินอื่น เมื่อตรวจสอบและพบว่าเงินของผู้คัดค้านที่ ๑ ไปตกเป็นสิทธิของผู้ใดหรือถูกเปลี่ยนเป็นทรัพย์สินใดก็ตามย่อมต้องถูกติดตามเอาคืนให้แก่ผู้คัดค้านที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิที่แท้จริงจนครบจำนวน ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษามาว่าทรัพย์สินตามผู้คัดค้านที่ ๒ ฎีกามาให้คืนแก่ผู้คัดค้านที่ ๑ ทั้งหมดนั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยฎีกาของผู้คัดค้านที่ ๒ ฟังไม่ขึ้น

ในส่วนฎีกาของผู้คัดค้านที่ ๘ ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า ผู้คัดค้านที่ ๗ เป็นบุตรของผู้คัดค้านที่ ๘ มีการกระทำโดยมิชอบของนางสาวอำพร ผู้คัดค้านที่ ๗ และที่ ๑๐ กับพวก โดยการโอนเงินของผู้คัดค้านที่ ๑ เข้าบัญชีของผู้คัดค้านที่ ๗ แล้วมีการโอนต่อมายังผู้คัดค้านที่ ๘ ซึ่งถือเป็นผู้เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้คัดค้านที่ ๗ ซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดมูลฐาน ผู้คัดค้านที่ ๘ ได้ทรัพย์สินตามรายการที่ฎีกานั้นมาภายหลังจากที่ได้มีการกระทำโดยมิชอบของผู้คัดค้านที่ ๗ และผู้คัดค้านที่ ๘ ซึ่งมีภาระการพิสูจน์ว่าตนได้ทรัพย์สินนั้นมาโดยชอบกลับนำสืบเพียงพยานปากสามีมของผู้คัดค้านที่ ๘ ว่า ผู้คัดค้านที่ ๘ กับสามีประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีรายได้เพียงพอที่นำมาซื้อทรัพย์สินตามที่ฎีกา กับมีพยานอีกสองปากเบิกความเป็นผู้รับจ้างผู้คัดค้านที่ ๘ ทำนาในที่ดินของผู้คัดค้านที่ ๘ ซึ่งศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์เห็นว่าไม่มีน้ำหนักเพียงพอให้เชื่อได้ว่าสามารถนำมาซื้อทรัพย์สินตามผู้คัดค้านที่ ๘ ฎีกานั้นได้ ที่ศาลอุทธรณ์คงพิพากษาให้ทรัพย์สินที่ผู้คัดค้านที่ ๘ มีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ตามผู้คัดค้านที่ ๘ ฎีกาต้องคืนแก่ผู้คัดค้านที่ ๑ นั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของผู้คัดค้านที่ ๘ ฟังไม่ขึ้น

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องและผู้คัดค้านที่ ๙ ในกรณีทรัพย์สินรายการที่ ๔๒ ตามสำเนาบัญชีรายการทรัพย์สินในสำนวนคดีหมายเลขดำที่ พ.๒๖/๒๕๕๘ ของศาลชั้นต้น ว่าสมควรให้ตกเป็นของแผ่นดินตามที่ผู้ร้องฎีกาและแก้ฎีกาเนื่องจากพฤติการณ์ที่ผู้คัดค้านที่ ๙ เร่งรีบรับซื้อฝากและรับซื้อฝากในราคาที่ต่ำกว่าที่ผู้คัดค้านที่ ๗ ซื้อมาเป็นจำนวนมาก จึงไม่ใช่ผู้ที่รับโอนโดยสุจริตและเสียค่าตอบแทน หรือควรให้ตกเป็นของผู้คัดค้านที่ ๙ ตามที่ผู้คัดค้านที่ ๙ ฎีกาว่า ทรัพย์สินดังกล่าวเป็นของผู้คัดค้านที่ ๙ โดยชอบด้วยกฎหมายจากการที่ผู้คัดค้านที่ ๗ นำมาขายฝากไว้แก่ผู้คัดค้านที่ ๙ และไม่มาไถ่คืนในกำหนดจนตกเป็นกรรมสิทธิ์ของ

กองกฎหมาย
LEGAL AFFAIRS BUREAU

ผู้คัดค้านที่ ๙ หรือควรให้ผู้คัดค้านที่ ๙ ได้รับเงินค่าสินไถ่ตามสัญญาขายฝาก พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี จากต้นเงิน ๒๙,๔๗๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันครบกำหนดไถ่คืน ตามที่ผู้คัดค้านที่ ๙ ฎีกา

เห็นว่า ทรัพย์สินรายการที่ ๔๒ ดังกล่าว เป็น “ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด” ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ เนื่องจากเป็นทรัพย์สินที่ผู้คัดค้านที่ ๗ นำเงินที่รับโอนมาจากเงินที่ผู้คัดค้านที่ ๗ และนางสาวอำพรกับพวกได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ (๕) (๑๘) มาซื้อทรัพย์สินรายการที่ ๔๒ แม้จะมีการจำหน่าย จ่าย โอน หรือเปลี่ยนสภาพไปกี่ครั้งและไม่ว่าจะอยู่ในความครอบครองของบุคคลใด โอนไปเป็นของบุคคลใด หรือปรากฏหลักฐานทางทะเบียนว่าเป็นของบุคคลใดก็ถือว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ผู้คัดค้านที่ ๙ ผู้รับโอนมีหน้าที่ต้องพิสูจน์ให้เห็นว่าเป็นผู้ที่ได้ทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริต และมีค่าตอบแทน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง (๒) ผู้คัดค้านที่ ๙ นำสืบว่าได้รับการติดต่อจากนางสาวเกี้ยว นายหน้าว่าผู้คัดค้านที่ ๗ ต้องการขายฝากทรัพย์สินรายการที่ ๔๒ ดังกล่าวในราคา ๒๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท วันรุ่งขึ้นจึงไปตรวจสอบทรัพย์สินดังกล่าวและมอบอำนาจให้นางสาวเกี้ยวเป็นผู้ทำนิติกรรมขายฝากที่สำนักงานที่ดิน ผู้คัดค้านที่ ๙ ไปติดต่อธนาคารเพื่อออกเช็คเช็คตามผู้คัดค้านที่ ๗ แจกความประสงค์ พร้อมทั้งค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม โดยเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนนทบุรี สาขาปากเกร็ด เบิกความเป็นพยานผู้คัดค้านที่ ๙ ว่าราคาตามสัญญาขายฝากเป็นราคาที่คู่สัญญาสามารถตกลงกันได้ ทั้งผู้คัดค้านที่ ๙ นำนางสาวเกี้ยวและนางศิริภัสสร ซึ่งเป็นกลุ่มนายหน้ามาเบิกความว่า มีการติดต่อผู้คัดค้านที่ ๙ ซึ่งเป็นเจ้าของกิจการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปให้มาเป็นผู้รับซื้อฝากและได้รับค่านายหน้าแล้ว ทั้งผู้คัดค้านที่ ๙ ยังเป็นผู้รับซื้อฝากอสังหาริมทรัพย์อื่นอีกหลายรายการ เมื่อพิจารณาข้อที่ผู้ร้องฎีกาว่า ผู้คัดค้านที่ ๙ รับซื้อฝากในราคาเพียง ๒๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท ทั้ง ๆ ที่ผู้คัดค้านที่ ๙ ก็ทราบราคาของผู้คัดค้านที่ ๗ ซ้อมมาโดยสอบถามจากเจ้าหน้าที่ของโครงการในวันที่ไปดูทรัพย์สินนี้ จึงเป็นการรับซื้อราคาต่ำและดำเนินการโดยเร่งรีบเพื่อแสดงว่าผู้คัดค้านที่ ๙ กระทำการโดยไม่สุจริตนั้น เห็นว่า ราคาที่ขายฝากยอมเป็นไปตามที่คู่สัญญาตกลงกัน ซึ่งราคาที่ขายฝากรวมทั้งกำหนดเวลาไถ่มีส่วนสัมพันธ์กับการกำหนดสินไถ่หากกำหนดราคาขายฝากสูงยอมทำให้จำนวนสินไถ่ซึ่งรวมประโยชน์ตอบแทนที่ผู้รับซื้อฝากจะได้รับเมื่อครบกำหนดไถ่สูงขึ้นสูงตามไปด้วย การตกลงในราคาดังกล่าวแม้ต่ำกว่าราคาตลาดหรือราคาที่แท้จริงของทรัพย์สินที่ขายฝากก็เป็นปกติวิสัยที่คู่สัญญาขายฝากหลายรายปฏิบัติเช่นนี้ เพราะผู้ขายฝากอาจต้องการได้เงินจำนวนไม่มากในเวลารวดเร็วมาใช้จ่าย จึงยอมขายฝากในราคาต่ำกว่าความเป็นจริงเพื่อไม่ให้เกิดภาระแก่ตนเองก่อนการขายฝากมากเกินไปจนความจำเป็น การขายฝากในราคาต่ำจึงไม่เป็นข้อพิรุณ แม้ระยะเวลาที่ติดต่อเพื่อขายฝากดำเนินการเพียงไม่กี่วัน ก็อาจเป็นเพราะแรงจูงใจในราคาขายฝากที่ต่ำและได้ผลตอบแทนสูงพอในเวลาไม่นานเป็นสิ่งเร่งเร้าให้ผู้คัดค้านที่ ๙ รีบตัดสินใจและรีบดำเนินการก่อนที่ผู้ขายฝากจะเปลี่ยนใจไปหาผู้รับซื้อฝากรายอื่นซึ่งสามารถเจรจาหนดสินไถ่ให้ต่ำกว่าที่ผู้คัดค้านที่ ๙ เรียกจากผู้คัดค้านที่ ๗ ได้ จึงมิใช่ข้อพิรุณว่าผู้คัดค้านที่ ๙ ไม่สุจริตเช่นกัน ทั้งในวันดังกล่าวไม่ปรากฏว่าทรัพย์สินนี้ถูกคำสั่งอายัดห้ามจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ประกอบกับเงินที่นำมาซื้อฝากตามพยานหลักฐานที่ผู้คัดค้านที่ ๙ นำมาแสดงต่อศาลยังฟังไม่ได้ว่าเงินนั้นไม่ใช่เงินของผู้คัดค้านที่ ๙ และเป็นเงินที่ผู้คัดค้านที่ ๙ ได้มาโดยมิชอบ ผู้คัดค้านที่ ๙ จึงเป็นผู้ซื้อฝากทรัพย์สินรายการที่ ๔๒ นี้โดยสุจริตและมีค่าตอบแทน ในระหว่างผู้ร้องกับผู้คัดค้านที่ ๙ ศาลยอมต้องสั่งคืนทรัพย์สิน

รายการนี้ให้แก่ผู้คัดค้านที่ ๙ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๑/๑
ทรัพย์สินรายการนี้จึงไม่ตกเป็นของแผ่นดิน ฎีกาและคำแก้ฎีกาของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

แต่เมื่อปรากฏว่าผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นผู้เสียหายจากการกระทำของผู้คัดค้านที่ ๗ กับพวก ผู้คัดค้านที่ ๑
จึงมีสิทธิติดตามและเอาทรัพย์สินจากผู้คัดค้านที่ ๗ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๓๖
เมื่อผู้คัดค้านที่ ๗ นำเงินของผู้คัดค้านที่ ๑ ไปซื้อทรัพย์สินรายการที่ ๔๒ ผู้คัดค้านที่ ๗ จึงไม่มีสิทธิยึดถือ
ทรัพย์สินรายการนี้ไว้ แต่ต้องคืนแก่ผู้คัดค้านที่ ๑ เมื่อต่อมาผู้คัดค้านที่ ๗ นำทรัพย์สินรายการนี้ไปขายฝากแก่
ผู้คัดค้านที่ ๙ แม้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินรายการนี้จะตกเป็นของผู้คัดค้านที่ ๙ แต่ผู้ขายฝากอาจไถ่ทรัพย์สินนั้นคืนได้
ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๙๑ และการที่ผู้คัดค้านที่ ๑ มีสิทธิติดตามและเอาทรัพย์สิน
ดังกล่าว ผู้คัดค้านที่ ๑ ย่อมอยู่ในฐานะเจ้าหนี้ของผู้คัดค้านที่ ๗ จึงอาจใช้สิทธิเรียกร้องของผู้คัดค้านที่ ๗
ซึ่งเป็นลูกหนี้ในทรัพย์สินรายการนี้แทนผู้คัดค้านที่ ๗ กรณีนี้เพื่อคุ้มครองผู้คัดค้านที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้เสียหาย จึงควร
ให้ดำเนินการเสมือนมีการใช้สิทธิไถ่ถอนทรัพย์สินที่ขายฝากจากผู้คัดค้านที่ ๙ ดังนั้น เพื่อประโยชน์แห่งความ
ยุติธรรมในระหว่างผู้คัดค้านที่ ๑ และผู้คัดค้านที่ ๙ จึงไม่อาจให้ทรัพย์สินรายการนี้ตกไปเป็นของผู้คัดค้านที่ ๙
ผู้รับซื้อฝากได้ แต่ควรให้ผู้คัดค้านที่ ๙ ได้รับเงินค่าสินไถ่ตามที่กำหนดไว้ในหนังสือสัญญาขายฝาก จึงเห็นควร
ให้นำทรัพย์สินรายการที่ ๔๒ นี้ออกขายทอดตลาดนำเงินชำระสินไถ่แก่ผู้คัดค้านที่ ๙ เป็นเงิน ๒๙,๔๗๐,๐๐๐
บาท เพิ่มจำนวนที่กำหนดในสัญญา และคืนส่วนที่เหลือ (หากมี) ให้แก่ผู้คัดค้านที่ ๑ ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาใน
ส่วนนี้มานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย แต่เพื่อความชัดเจนในการบังคับคดี หากการขายทอดตลาดได้เงินไม่ถึง
จำนวนสินไถ่ดังกล่าว ส่วนที่ขาดก็ควรกำหนดให้เป็นพับไป สำหรับที่ผู้คัดค้านที่ ๙ ฎีกาขอให้ได้รับดอกเบี้ย
อัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ในเงินจำนวนดังกล่าวนับแต่วันครบกำหนดไถ่ถอนด้วยนั้น เมื่อการขายทอดตลาด
เป็นส่วนของวิธีการที่จะให้ทรัพย์สินนั้นถูกนำไปคืนแก่ผู้เสียหาย ขณะเดียวกันก็คุ้มครองผู้รับโอนทรัพย์สิน
โดยสุจริตและเสียค่าตอบแทนด้วย สินไถ่ดังกล่าวจึงไม่ใช่หนี้เงินที่แท้จริงซึ่งหากลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดก็ให้คิด
ดอกเบี้ยตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง ศาลฎีกาจึงเห็นสมควรไม่กำหนด
ดอกเบี้ยให้ ฎีกาของผู้คัดค้านที่ ๙ ฟังไม่ขึ้น

พิพากษาแก้เป็นว่า ทรัพย์สินรายการที่ ๔๒ ให้นำออกขายทอดตลาดนำเงินที่ได้ชำระสินไถ่ให้แก่
ผู้คัดค้านที่ ๙ จำนวน ๒๙,๔๗๐,๐๐๐ บาท เงินที่เหลือ (หากมี) ให้คืนแก่ผู้คัดค้านที่ ๑ แต่หากได้เงินไม่ถึง
จำนวนดังกล่าว ส่วนที่ขาดให้ตกเป็นพับ นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ค่าฤชาธรรมเนียม
ในชั้นฎีกาให้เป็นพับ